

PM om skogsbibliografin

Introduktion

Skogsbibliografin består av två delar, den fysiska kortkatalogen med Linders handskrivna poster och den elektroniska databasen. Till dessa finns en systemförteckning, som har uppdaterats efter kortkatalogens nuvarande utseende. Kortkatalogen består av ca 20 000 poster och sträcker sig från äldsta tid fram t.o.m. år 1914, även om det finns enstaka kort från 1915-16. Databasen, däremot, består huvudsakligen av poster fram t.o.m. 1880. Databasen har även två appendix, varav det ena omfattar litteratur utgiven 1881-1921. Detta appendix är dock långt ifrån komplett. Det andra appendixet omfattar svenskspråkig litteratur om det finska skogsväsendet, från äldsta tid t.o.m. 1920. Dock finns den finska litteraturen fram t.o.m. 1809 även med i huvuddatabasen.

Kortkatalogen

Samlingen bestod ursprungligen av 40 lådor i varierande storlek, bl.a. cigarrlådor. Dessa var i flera fall på väg att gå sönder och ledkorten som fanns var mycket nötta och behövde bytas ut. Korten är handklippta och skrivna på papper från anteckningsblock. Vissa av korten har en gammal överstruken post på baksidan, detta gäller dock i huvudsak de kort som inte var insorterade efter Linders klassningssystem. Troligtvis skulle dessa poster i ett senare skede, då de sorterades in i samlingen, renskrivas på ett nytt papper. Bland posterna går att finna bibliografisk information om böcker, tidskriftsartiklar, riksdagshandlingar, möteshandlingar, juridiskt material etc. De flesta korten var indelade efter Linders egna klassningssystem, men däremot var de inte sorterade utifrån systemförteckningen, vilket gjorde det svårt att få en ordentlig översikt över samlingen. Exempelvis kunde de olika kategorierna finnas uppdelade i flera lådor. Allt material har nu sorterats in i ett katalogskåp utifrån systemförteckningens ordning. Katalogskåpet består av tolv lådor, varav nio av dessa upptas av de bibliografiska posterna. I de resterande tre lådorna finns tidskrifts-, författar- och utkastkort. Kortkatalogen har även försatts med nya ledkort. Dessa är färgkoordinerade efter nivå inom Linders klassifikationssystem, för att underlätta orientering i materialet. Färgkoden är densamma som återfinns i systemförteckningen.

Linders kort ger inte enbart information om utgivningsår, författare, titel, värdpublikation, årgång, sidor, tryckort, förlag och format, utan även i de flesta fall en eller flera rader om postens innehåll. Linder ger även ofta sidhänvisningar för relevanta avsnitt och referenser till andra titlar i samma ämne.

Tidskrifter

Utöver själva bibliografin finns även poster med alla tidsskrifter Linder använt i samlingen. Uppskattningsvis är det ca 300 kort. Dessa kort består endast av själva tidsskriftsnamnet och i vissa fall även årgång. Stickprov har tagits och med största sannolikhet är alla tidsskrifter som använts samlade här. Tidsskrifterna är alfabetiskt indelade, men i tre, nästan jämnstora, grupper. Den första gruppen kort är mer renskrivna och har med årgångar. Dessutom finns i vissa fall tryckort och format angivet. Den andra gruppen kort är i mindre format och har oftast

enbart namn angivet och endast i undantagsfall årgång. Den sista gruppen kort är skrivna med blyerts med mycket förkortningar, dessa känns mer som anteckningslappar. Troligtvis är anledningen till denna uppdelning att Linder skrivit dem i olika faser av arbetet och därför har korten fått lite olika karaktär.

Jag har även upprättat en digital förteckning över värdepublikationer med utgångspunkt från de poster som finns i själva databasen. Den består utav ca 250 alfabetiskt ordnade titlar (en del av dessa hör dock samman då tidsskrifter bytt namn under åren).

Författare

Linder upprättade även poster med författare som finns med i samlingen, uppskattningsvis är det ca 600 kort. Drygt hälften av korten är i alfabetisk ordning och har förutom själva namnet, information om titel, födelseår och eventuellt dödsår samt yrke. Övriga poster består enbart av namn och i vissa fall en dittecknad titel eller ett yrke. Detta ska dock inte ses som en fullständig förteckning över bibliografins författare.

Utkastkort

Allra sist i samlingen finns ca 5000 utkastkort. Kortet består oftast av författarnamn, årtal och början av en titel. Dessa har troligen varit Linders första steg för att skapa en post. Nu finns dessa samlade sist i samlingen, men innan samlingen förflyttades till katalogskåpet så fanns dem delvis utspridda inom respektive kategori. Men då det handlade om poster som redan hade ett fullständigt kort inom kategorin, har de plockats ut och samlats sist. Det finns enstaka utkastkort insorterade i samlingen, i de fall då ett fullständigt kort inte funnits.

I stora delar var samlingen i sitt ursprungliga skick indelad i sina kategorier, men ca 1500 poster var oklassade (borträknat utkastkortet). Huvuddelen av de oklassade posterna fanns i de två sista, lite större, lådorna från Linder. I dessa fanns korten sorterade i kuvert, oftast med någon typ av hänvisning på gällande innehåll. Alla oklassade poster har nu klassats och sorterats in. De oklassade korten har hamnat under alla avdelningar, men kategori I och IV var överrepresenterade. Ett exempel på detta var ”Mötes- och föreningsväsen” och dess underavdelningar (tillhörande huvudkategori I). Anledningen till detta kan vara att Linder tänkt skapa egna poster för de enskilda artiklarna. Här finns nämligen en del årsberättelser, handlingar och dylikt, och som samlingen ser ut i stort har Linder skapat egna poster för olika artiklar inom dessa.

Klassifikationssystemet

Klassifikationssystemet till skogsbibliografen består av sju nivåer med fyra huvudkategorier. Förteckningen har konstruerats i efterhand, då Linder inte efterlämnade något klart system. Det finns lite olika lappar med anteckningar om ett tänkt system, men de är inte genomarbetade och dessutom finns det lite olika versioner. [...] Jonheimer gjorde en första sammanställning utifrån Linders anteckningslappar och själva samlingen. Denna förteckning har nu justerats och kompletterats för att göra den mer tillgänglig.

Kategori I: Skogsväsendet såsom ett samhällsintresse, dess yttre gestaltning och organisationsformer

Detta är den mest omfattande kategorin inom samlingen, med uppskattningsvis 8000 kort. Huvudsakligen handlar posterna om skogspolitik och skogslagstiftning, men avhandlar även skogsförvaltning, mötes- och föreningsväsen, skogsundervisning, ekonomisk skogshistoria, skogskartor, biografier samt bibliografier. Då det gäller skogspolitik är samlingen indelad i offentliga respektive privata skrifter. För de offentliga skrifterna är systemet väl genomarbetat med numrerade kategorier. Däremot för de privata skrifterna är systemet betydligt rörigare. Här har även en del av Jonheimers preliminära system rensats bort, då en del underavdelningar istället fått presenterats av nivån över.

En annan mycket stor del av denna kategori utgörs av poster som handlar om skogslagstiftning. Dessa är uppdelade i urkunder respektive avhandlingar. Även denna avdelning är väl genomarbetad med ett tydligt system.

Sorteringen av posterna skiljer sig en del åt i denna kategori. Huvudsakligen är sorteringen kronologisk, men även sortering efter huvuduppslag förekommer. Det finns även avdelningar som är insorterade efter vilket län posten behandlar, exempel på detta är kategorin ”Hushållningssällskapens skrifter”.

Kategori II: Skogsbiologi

Denna kategori omfattar ca 1000 kort. Här handlar det både om skogsbotanik, skogens växtgeografiska förhållanden samt dess yttre biologiska förhållanden (såsom klimat, växt- och djurinflytande etc.). Denna avdelning är i princip intakt såsom den var i Linders lådor, enbart ett fåtal poster har tillkommit från de oklassade. Det är helt enkelt en avdelning som inte ställt till med något direkt huvudbry. Posterna är insorterade efter författarnamn alternativt materialets titelnamn.

Kategori III: Skogshushållning

Uppskattningsvis består denna kategori av 5000 poster, som handlar om skogshushållning i alla dess former. Första delen, den allmänna, avhandlar skogsutställningar, exkursioner och reseberättelser. Därefter kommer en omfattande avdelning om skogsskötsel. Den första kategorin i denna underavdelning heter ”Allmänna uppsatser och meddelanden i skogshushållning och skogsskötsel”, och är i sin tur indelade i begreppen 11a, 11b, 11½ och 11⅓. Vad denna indelning betyder och vad som skiljer de olika begreppen från varandra, har jag inte lyckats förstå mig på. I övrigt består huvudavdelningarna av poster om skogsbrukets ekonomi, skogsuppskattning och tillväxtberäkning, transportväsen samt skogsteknologi. Under den sistnämnda kategorin finns en omfattande avdelning med patentbeskrivningar. Dessa är indelade i 20 olika underavdelningar utifrån funktion (t.ex. staplingsmaskiner, transportteknik och träkolsframställning). Dessa kort har även kompletterats av en annan person, då handstilen skiljer sig markant. Kompletteringarna handlar om några raders text om hur den patenterade maskinen fungerar.

Denna kategori har ett tydligt system, som är enkelt att följa. Den känns väl genomarbetad och endast ett fåtal poster har tillkommit från de oklassade. Posterna är huvudsakligen sorterade efter huvuduppslag, men undantag finns.

Kategori IV: Industri och handel, grundade på skogarnas produkter, med industri- och handelsstatistik

Denna kategori är den minst omfattande i samlingen och består av ca 900 poster. Detta är en kategori som har behövts byggas upp från grunden, då Linder inte hade färdigställt denna del av samlingen. Merparten av posterna var spridda i olika kuvert och har klassats i efterhand. Av naturliga skäl är det ytterst få poster som avhandlar tiden före 1880, vilket kan vara en förklaring till att antalet poster är så få. Det går dock inte att utesluta att denna kategori är mindre genomarbetad än övriga samlingen, med tanke på att dessa poster inte var samlade, och att det därmed kan finnas vissa luckor. Ytterligare något som talar för detta är att det finns ett antal anteckningsblad med poster som hör hemma i denna kategori.

Sorteringen av posterna i denna kategori är allmänt ganska rörig, vilket kan förklaras av att Linder inte var färdig med denna avdelning.

Databasen

Databasen består av 6355 poster. Av dessa är merparten från tiden fram t.o.m. 1880, ca 250 poster finns från tiden 1881-1920, som lades in innan en begränsning sattes till 1880. Posterna efter 1880 finns i ett appendix till databasen. De första 567 posterna i databasen lades in innan Linders material fanns att tillgå, dessa är huvudsakligen från A. Cnattingius "Öfversigt af svenska skogslitteraturen". Dessa poster har dock sedan funnits även i Linders samling och fått sin klassning därifrån. I databasen finns även svenskspråkiga poster som handlar om Finland. Poster som är utgivna från äldsta tid t.o.m. år 1809 finns även i huvuddatabasen, men litteratur utgiven därefter finns i ett appendix tillsammans med den äldre finska litteraturen.

Innan jag hade tillgång till Linders skogsbibliografi, hade jag letat fram en mängd olika titlar som skulle in i databasen, mestadels från olika tidskrifter. Dessa har jag sedan kunnat använda för att se om Linder har haft några luckor. Efter att ha lagt in alla poster fram t.o.m. 1880 från Linders samling kan jag konstatera att alla de titlar jag hade letat fram fanns i samlingen. Utöver detta har jag gjort sökningar via Libris och jämfört med samlingen. För perioden t.o.m. 1880 har inga luckor funnits, däremot kan inget säkert sägas om perioden 1881-1914, i och med att inget arbete har gjorts med dessa poster. Slutsatsen är att detta är en gedigen och väl genomarbetad bibliografi. Linder slutförde dock inte arbetet helt och hållet, men frågan är om inte det mesta redan var gjort och att det som saknades mest var den slutgiltiga strukturen.

Databasen öppnar möjligheterna för att göra sökningar i samlingen. [Denna del får kompletteras när vi vet hur databasens struktur kommer se ut.]

Sara Pettersson
8 april 2014